

**NIEMCY
PRZYKŁADEM PRZEMIAN
W PRZEMYŚLE**

**MAGDALENA ANNA
JANKUN**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania geografii w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Miterka
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Adresat:

uczeń klasy VI szkoły podstawowej

Miejsce:

gabinet geograficzny

Czas realizacji:

1 godzina dydaktyczna

Temat:

Niemcy przykładem przemian w przemyśle.

Podstawa programowa:

VIII. Sąsiedzi Polski: przemiany przemysłu w Niemczech. Uczeń: 1) charakteryzuje przemiany w strukturze przemysłu w Niemczech na przykładzie Nadrenii Północnej-Westfalii; 7) rozumie potrzebę kształtowania dobrych relacji Polski z sąsiadami.

Cele lekcji:

Omówisz, na czym polegają przemiany w strukturze przemysłu Niemiec.

Kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje cyfrowe.

Cele szczegółowe operacyjne:

- określisz położenie geograficzne Niemiec na mapie Europy;
- odczytasz z mapy podział administracyjny naszych zachodnich sąsiadów;
- wyjaśnisz przyczyny rozwoju gospodarczego Niemiec;
- omówisz przemiany w strukturze przemysłu w Niemczech na przykładzie Nadrenii Północnej-Westfalii;
- wyjaśnisz potrzebę kształtowania dobrych relacji z naszym zachodnim sąsiadem.

Metody/formy pracy:

wykorzystanie narzędzi ICT, dyskusja, poster/plakat, metoda gadająca ściana, praca indywidualna, praca w grupach oraz całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

podręcznik oraz e-podręcznik do nauczania geografii, tablica interaktywna, aplikacja LearningApps.com, tablety/komputery, mapa fizyczna Europy, atlasy geograficzne, zasoby internetu.

Narzędzia TIK do wykorzystania na tej lekcji oraz cel ich zastosowania:

e-podręcznik www.epodreczniki.pl/reader/c/140282/v/27/t/student-canon/m/iOK14Vgu8I, LearningApps – zastosowanie planszy, wprowadzenie do tematu, www.youtube.com/watch?v=aRVMpW7DjNo – *Upadek muru berlińskiego 1989 r.*, zasoby internetu.

Przebieg lekcji

Faza wstępna:

1. Nauczyciel podaje uczniom temat oraz cele lekcji.
2. Za pomocą planszy aplikacji LearningApps zapisuje wypowiedzi uczniów podających skojarzenia z naszym zachodnim sąsiadem. Dzięki temu otrzymuje informację na temat ich wiedzy. Dyskusja.

Faza realizacyjna:

1. Nauczyciel prosi uczniów, by w atlasach geograficznych wyszukali Republikę Federalną Niemiec. Jedna osoba podchodzi do mapy Europy, wskazuje obszar państwa.
2. Nauczyciel na ekranie multimedialnym włącza krótki film z [youtube.com](http://www.youtube.com) – *Upadek muru berlińskiego 1989 r.*, obrazujący jedno z wielu wydarzeń mających wpływ na zjednoczenie Niemiec. Dyskusja. Na ekranie multimedialnym prowadzący wyświetla mapę z e-podręcznika „Podział Niemiec do 1990 r.”.
3. Praca całego zespołu klasowego. Uczniowie określają położenie geograficzne Niemiec. Wskazują państwa graniczące.
4. Nauczyciel wyświetla na tablicy interaktywnej mapę z e-podręcznika „Podział administracyjny Niemiec”. Uczniowie analizują landy. Koncentrują się na położeniu Nadrenii Północnej-Westfalii.
5. Prowadzący dzieli klasę na 4 grupy. Każda grupa otrzymuje zadanie: Za pomocą plakatu przedstaw przemiany w strukturze przemysłu w Niemczech na przykładzie Nadrenii Północnej-Westfalii. Nauczyciel może podać linki do zasobów w internecie nawiązujących do tematu bądź wydrukować materiały dla każdej grupy, np.: supertlumacz.pl/przemysl-w-nadrenii-polnocnej-westfalii, e-podręcznik – gospodarka Niemiec, <http://www.prosenior24.pl/nadrenia-polnocna-westfalia.php>, pl.wikipedia.org/wiki/Nadrenia_Północna-Westfalia, Users/Magda/Downloads/Odkryj%20Ruhr%20Metroplis.pdf itp.

6. Metoda prezentacji gadająca ściana – każda grupa przedstawia na forum klasy opracowane postery.
7. Na koniec dyskusja z całym zespołem klasowym na temat potrzeby kształtowania dobrych relacji Polski z sąsiadami.

Faza podsumowująca:

1. Nauczyciel dokonuje oceny pracy wylosowanej grupy. Prosi uczniów o samoocenę dotyczącą współpracy w zespole oraz wykonanego zadania. Ocenia indywidualnie każdego z nich.
2. Sposób podsumowania lekcji z uwzględnieniem celów: quiz – runda bez przymusu.

Komentarz metodyczny

Scenariusz jest uniwersalny, nie zawiera żadnych barier i może być modyfikowany do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz dostosowany do potencjalnych możliwości uczniów.

Scenariusz jest zgodny z wielospecjalistyczną oceną poziomu funkcjonowania ucznia.

Zaleca się wykorzystywanie metody zdań podsumowujących, która uwzględnia SPE uczniów oraz pozwala nauczycielowi na monitorowanie postępów ucznia ze SPE. Metoda zdań podsumowujących polega na poleceniu uczniom dokończenia zdania:

Dziś nauczyłem/łam się...; Zrozumiałem/łam, że...; Przypomniałem sobie, że...;

Zaskoczyło mnie, że...; Dziś osiągnąłem/osiągnęłam cel, gdyż...

lub innego zdania, które będzie odpowiednie dla uczniów ze SPE, z którymi pracuje nauczyciel. Uczniowie mogą odpowiadać sami lub w parach. Można ich poprosić, aby po kolei przeczytali swoje zdanie lub oddali nauczycielowi. W pracy z uczniami o SPE jednym z najprostszych sposobów dostosowania metod jest modyfikacja ćwiczeń, zadań i poleceń, polegająca na dopasowaniu ich, tak by mogły być wykonane przez uczniów o niższym potencjale i obmyśleniu propozycji zadań trudniejszych dla uczniów zdolnych. Nauczyciel powinien stosować różne techniki pracy z uczniem, uwzględniając SPE: pomoc w czytaniu poleceń i treści zadań, dokładną analizę treści i upewnianie się, że uczeń rozumie, wydawanie krótkich i konkretnych poleceń, wydłużenie czasu na pracę z tekstem i wykonanie prac pisemnych, sprawdzanie stopnia zrozumienia tekstu i poleceń, zapis trudnych, nowych terminów na tablicy, zwracanie uwagi uczniom na poprawność zapisów oraz wprowadzanie ćwiczeń utrwalających, pomoc w wykonywaniu rysunków, schematów. Przy ocenie ucznia ze SPE obowiązuje zasada indywidualizacji. Wystawiona ocena nie może wynikać z porównania osiągnięć z innymi uczniami. Musi być wielostronna. Należy przy jej wystawieniu wziąć pod

uwagę indywidualne osiągnięcia ucznia oraz jego zdobyte nowe umiejętności, wkład pracy, zainteresowanie i aktywność na zajęciach. Nauczyciel powinien stosować ocenianie kształtujące, które eliminuje stres związany z ocenianiem. Powinien również udzielać informacji zwrotnej dotyczącej wiedzy i umiejętności uczniów w tym uczniów o SPE. Zaleca się stosowanie samooceny, między innymi poprzez zaproponowaną technikę zdań podsumowujących. Dobór metod i narzędzi kontroli należy do nauczyciela, ponieważ to on zna najlepiej potrzeby uczniów.